

การจัดทำสาระความรู้ CoP

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) เป็นหนึ่งในเครื่องมือจัดการความรู้ (KM Tools) ประเภท Non-Technical Tools ที่ใช้ในการดึงความรู้ประเภท Tacit knowledge ซึ่งเป็นความรู้ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวบุคคล CoP หมายถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความชำนาญ มีความสนใจและมีความปรารถนา (Passion) ร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มาร่วมแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เชิงลึก ในเรื่องนั้นๆ ด้วยความสมัครใจ ทำให้เกิดการสร้างความเข้าใจ มุมมอง หรือการพัฒนาแนวปฏิบัติ/ ทักษะ/ วิธีการแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ และได้มาซึ่งสาระความรู้ (knowledge Assets) ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนางาน

ประเภทสาระความรู้กลุ่ม CoP

สาระความรู้ที่เกิดจากกลุ่ม CoP ต้องเป็นความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ประสบการณ์ของสมาชิก CoP ที่ทำให้เกิดการดึงความรู้ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวบุคคล (Tacit knowledge) ร่วมกับความรู้จากภายนอกโดยมีการอ้างอิงแหล่งที่มา ที่เรียกว่าความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) โดยผลลัพธ์ (outcome) ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ความรู้ใหม่ (New knowledge)	ความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการทำงาน
1. ความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ประสบการณ์ของสมาชิก CoP ร่วมกับความรู้จากภายนอกโดยมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่ update	1. ความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ประสบการณ์ของสมาชิก CoP ร่วมกับความรู้จากภายนอกโดยมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่ update
2. พัฒนาเป็นแนวปฏิบัติ /แนวทางการทำงาน งานวิจัย ระบบการทำงาน หรือนวัตกรรมเชิงระบบ เช่น ระบบการทำ Logic model แนวทางการดูแลผู้ป่วย แนวทางการส่งผลงานทางวิชาการของภาควิชา เป็นต้น	2. ความรู้ที่เกิดจากการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากสมาชิกภายในทีม CoP และสรุปประเด็นร่วมกัน
3. นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	3. <u>ไม่ใช่</u> ความรู้ที่มาจากคำแนะนำ/บรรยาย/อบรม ที่สอนโดยผู้เชี่ยวชาญเพียงฝ่ายเดียว
	4. วิธีปฏิบัติ เทคนิคการทำงาน เช่น เทคนิคการใช้โปรแกรม excel เทคนิคการดูแลแผลและออสโตมี วิธีการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนด เป็นต้น
	5. นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง

ข้อควรระวัง/หลีกเลี่ยง

1. การคัดลอกเนื้อหาจากแหล่งอื่น ๆ โดยไม่มีการสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติม
2. ข้อมูลที่ไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มา หรือแหล่งที่มาไม่น่าเชื่อถือ
3. ข้อมูลที่มีการพาดพิงการเมือง และสถาบันพระมหากษัตริย์
4. ข้อมูลที่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ-นามสกุล เบอร์ติดต่อ HN ผู้ป่วย เป็นต้น โดยไม่ได้รับการอนุญาตจากผู้เกี่ยวข้อง

รูปแบบสาระความรู้กลุ่ม CoP

การสรุปและถอดความรู้จากการทำกลุ่ม CoP สามารถทำได้หลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา เช่น บทความ โพสต์เตอร์ Flow, mind map หรือ VDO เป็นต้น ให้มีการสรุปประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากสมาชิกในทีม

กำหนดให้มีการสรุปเนื้อหาเบื้องต้นก่อนส่งสาระความรู้เพื่อเผยแพร่ ดังนี้

1. กลุ่ม CoP.....
กิจกรรม CoP ครั้งที่...../256... วันที่.....จำนวนสมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....
2. หัวข้อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....
3. วัตถุประสงค์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ (ควรเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งของกลุ่ม)
4. ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....
5. กิจกรรม/รูปแบบที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เช่น การบรรยาย การทำกลุ่ม/แบ่งกลุ่ม หรือ world café)
6. เนื้อหาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ใช้เป็นไฟล์แนบได้) พร้อมแหล่งที่มาและอ้างอิง
7. ประสิทธิภาพการนำความรู้ที่ได้ไปทดลองใช้ (ถ้ามี).....
8. ผู้จัดบันทึก/ผู้ตรวจสอบเนื้อหา/ Facilitator.....
9. ข้อมูลสำหรับติดต่อสอบถามเพิ่มเติม
10. ภาพการทำกิจกรรม 2-5 ภาพ

ตัวอย่างการเขียนในรูปแบบการบรรยาย เช่น

กลุ่ม CoP งานจัดการความรู้ มีการจัดกิจกรรม CoP ครั้งที่ 5/2566 วันที่ 17 พ.ย. 2566 จำนวนสมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7 ท่าน

หัวข้อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ การจัดประเภทสาระความรู้ของกลุ่ม CoP วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและจัดทำระบบการทำสาระความรู้ของกลุ่ม CoP ให้เป็นระบบมากขึ้น โดยใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบกลุ่มใหญ่ (brainstorm) โดยได้สาระความรู้เป็นวิธีการจัดทำสาระความรู้ของกลุ่ม CoP ดังไฟล์แนบ

ข้อกำหนดการจัดทำสาระความรู้

สาระความรู้ประเภท VDO	สาระความรู้ประเภทบทความต่าง ๆ
<p><u>1. การจัดเตรียมข้อมูล</u></p> <p>1.1 ระบุชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ และคำค้น (keyword) สำคัญของเนื้อหา</p> <p>1.2 ระบุข้อความเกริ่นนำหรือประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่จะเผยแพร่บน Siriraj KM website</p> <p>1.3 ส่ง Link ที่มีการเผยแพร่ผ่านช่องทางของทีม CoP มาให้ทีม KM (เผยแพร่ผ่าน Link) กรณีที่ไม่มีช่องทางการเผยแพร่ของทีม สามารถส่งไฟล์ VDO พร้อม consent form ยินยอมการเผยแพร่ของภาควิชา/หน่วยงานมา ให้ KM เผยแพร่ผ่านช่องทาง YouTube Siriraj KM ได้</p>	<p><u>1. การจัดเตรียมข้อมูล</u></p> <p>1.1 ระบุชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ และคำค้น (keyword) สำคัญของเนื้อหา</p> <p>1.2 ระบุข้อความเกริ่นนำหรือประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่จะเผยแพร่บน Siriraj KM website</p> <p>1.3 เนื้อหาต้องผ่านการตรวจสอบและอ้างอิงอย่างชัดเจน</p>
<p><u>2. ข้อกำหนด</u></p> <p>2.1 มีตราคณะฯ หรือ logo ของภาควิชา/หน่วยงานแสดงใน VDO ตลอดระยะเวลา</p> <p>2.2 การถ่ายทำผู้ป่วย</p> <ul style="list-style-type: none">- กรณีผู้ป่วยจริง ต้องมีการปิดบังใบหน้าและไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้ป่วย ให้ระบุข้อความกำกับอย่างชัดเจนว่า “ได้รับความยินยอมจากผู้ป่วย”- กรณีผู้ป่วยจำลองให้ระบุข้อความกำกับว่า “ผู้ป่วยจำลอง” ทุกครั้งที่เห็นหน้าผู้ป่วย	<p><u>2. ข้อกำหนด</u></p> <p>2.1 มีตราคณะฯ หรือ logo ของภาควิชา/หน่วยงานทุกหน้ากระดาษ (สามารถส่งให้ทีมทีมงานจัดการความรู้ใส่ให้ได้)</p> <p>2.2 กรณีมีรูปภาพประกอบ</p> <ul style="list-style-type: none">- ภาพที่นำมาจากแหล่งอื่นต้องใส่แหล่งที่มาชัดเจน- ภาพบุคคล ต้องมีการปิดบังใบหน้าไม่ไห้สามารถระบุตัวบุคคลได้ <p>2.3 สำหรับไฟล์ดาวน์โหลดต้องมีขนาดไฟล์ไม่เกิน 10 MB</p>
<p><u>3. การส่งไฟล์</u></p> <p>3.1 มีการยินยอมให้เผยแพร่ข้อมูล โดยระบุข้อความผ่าน e-mail ที่ส่งผลงานมาเผยแพร่</p> <p>3.2 ระบุผู้จัดทำและข้อมูลการติดต่ออย่างชัดเจน</p> <p>3.3 ส่งไฟล์เพื่อเผยแพร่ได้ที่ wichitra.noo@mahidol.edu</p>	<p><u>3. การส่งไฟล์</u></p> <p>3.1 มีการยินยอมให้เผยแพร่ข้อมูล โดยระบุข้อความผ่าน e-mail ที่ส่งผลงานมาเผยแพร่</p> <p>3.2 ระบุผู้จัดทำและข้อมูลการติดต่ออย่างชัดเจน</p> <p>3.3 ส่งไฟล์เพื่อเผยแพร่ได้ที่ wichitra.noo@mahidol.edu</p>

การทบทวนสาระความรู้

1. ทบทวนสาระความรู้ที่เผยแพร่ทั้งหมดทุก 2 ปี โดยสมาชิกทีม CoP
2. สาระความรู้ที่มีระยะเวลาการเผยแพร่มากกว่า 10 ปีงบประมาณ จะถูกนำออกจาก Siriraj KM website ยกเว้นสาระความรู้ที่ทีม CoP ต้องการให้เผยแพร่ต่อ แต่ละทีม CoP ต้องระบุเหตุผลอันสมควร เพื่อให้ทีม KM พิจารณาและดำเนินการร่วมกับฝ่ายสารสนเทศตามลำดับ